

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvadriga Pietatis

Bebius, Philippus

Coloniae, 1616

Argvmentvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55113)

ARGUMENTVM.

Cum hoc unum precipue nos
 soleat in superbiam efferre,
 quod nobis plus a quo tribui-
 mus, par est, tantum hoc malum,
 atque anima detrimentum, quod
 ei sui ignorantia affert, contrario ad-
 hibito remedio pelleret. Quocirca ut
 solet aduersari⁹ ea mētē offerre, quae
 hominis cogitationem dissipant, at-
 que à sui cognitione auertunt: ita
 contra opus est, in his mentem assi-
 due exerceri, eaque considerare, qui-
 bus in vera humilitate conseruetur.
 Quo vero ubique se possit defende-
 re, quando undique oppugnatur.
 Tractatum hunc (quo id institui-
 mus docere, quo se quisque pacto in
 spiritualibus rebus, atque corpora-
 libus, quo etiam in exterioribus, at-
 que interioribus possit confundere,
 id est, de se, ut debet humiliter sen-
 tire, se-

H. S.

tore, se-

tire, seque in omnibus humiliter
 tere) ita dividemus. ut primo locum
 dicamus, quemadmodum eorum quae
 sub terra sunt, possit consideratione
 confundi secundo vero ut ex iis quae
 sunt super terram. inanimatis videlicet
 licet creaturis, atque iis quae vegetandi,
 & sentiendi vim habent, ex
 proximis denique, atque ex se ipsa
 humilitatis fructum possit referre
 postremo, ut ex iis quae in caelo sunt
 & super calum, Angelis nimirum
 & Sanctis divina denique Maiesta-
 te, eundem confusionis fructum re-
 portet: ita possit anima ubique
 humilis esse, & Deo placere.

PRIMA PARS.

Qua traditur, quemadmodum
 eorum quae sub terra sunt, se
 possit anima consideratione con-
 fundere.

*fundere.*CONFVNDIT NOS
INFERNVS.

MVLTA sunt in Inferni
consideratione, quæ ad
nostram confusionem atque
humilitatem plurimum va-
leant.

DAEMONES.

Primum enim, quem non
moueat, quod cum vno solo
peccato in tanta supplicia
dæmones sint coniecti, se ta-
men, qui tam multa commi-
serint, nec dum vident digna
supplicia pati? Quem, iuquã,
non confundat, qui in se Dei
patientiam tantam experitur,

H 6

vt

ut cum tam seuerus iudex fue-
 rit in daemones, ei locum poe-
 nitentię tam benignus conce-
 dat? Quod eo magis permo-
 uere vnūquemq; debet, quod
 eam soleant homines in per-
 suadendo aliis peccato dili-
 gentiam abhibere, quam nec
 à Lucifero factam vsquam le-
 gimus: nec enim verbis tantū
 homines, sed aq̄ue, vt Lucifer,
 significatione, sed importunis
 etiam precibus, sed pecunia,
 sed honore, sed vita, omnibus
 denique quibuscunque pos-
 sunt modis, alios in peccatum
 impellunt: vt hominum ma-
 litia hac certe in parte Lucife-
 ri malitiā excedere videatur.
 Quod vel vnum, hominum su-
 perbiam

fue
pce.
nce.
rmo.
quod
per
diti.
nec
n le
canti
ifer,
tunis
ania,
ibus
pos
atum
ma
cite
atur.
m su
iam

perbiam eo vsque deberet de-
primere, tantamque homini
confusionem afferre, vt ea ali-
qua saltem ex parte quod in
inferno supplicij peccata no-
stra merentur, compensare-
tur. Accedit huc, quod eo vs-
que procedit plerunque homi-
nium nequitia, ne dicam infir-
mitas, vt ipsum etiam demonem
soleat ad se tentandum pro-
uocare, eique ad sui interitum
tanquam arma præbere: vt mi-
hi immerito facere videatur,
qui, cuius ipsi damni causa sunt
in demonem culpam solent
reijcere. Quod si quis alios
ad crimina pepulerunt, vix
pro confusione inter eos con-
sistere possunt ante terram in-

indicem; quanta pars est confusione plenum esse, qui se cum dæmonibus ante Christi tribunal sibi consideret. Hæc si quis, quâ debet, attentione secum reputet, possit ille quidem, & certe debet, ob propriam malitiam eo vique confundi, dum plene intelligat quanta non solum in hac vita, sed in ea etiam quæ nullum sit finem habitura, suis peccatis supplicia promeruerit. Ita fiet, vt leue ei videatur omne quidquid in hac patitur si cum iis conferat, quæ in inferno (si cum eo pro meritis actum esset) fuisset passurus. Itaque confusione plenus, & suam miseriam agnos-

agnoscat, & eam, quâ se tamē
indignum sentit, misericordi-
am petat.

Ne vero quisquam eorum,
qui se iis) de quibus iam dixi-
mus) malis liberum putat,
existimet non esse cur se ma-
gnopere confundat: quisque
secum de hac re sic reputet,
nihil esse cur de se minus hu-
militer sentiat; quin potius
eo maiori se confusionis obli-
gatione obstringi, quod vna
eum tantis malis Dei gratia
per singula temporum mo-
menta eripiat: quæ nisi ho-
minibus præsens esset, quis
non in peccati foueam cade-
ret, adeoque æternis suppli-
ciis dignus esset? Cum vero
hæc

hæc Dei misericordiâ euas-
erit, quas non ei gratiarum a-
ctiones debeat. Magna certe
iis se confundendi causa inest,
qui cum perpetuo Dei miseri-
cordiam tantam experiantur,
tantopere nihilominus sunt
ingrati: atq; eo magis humi-
liari debent, quo se minus De-
gratia dignos agnoscant; ni-
hilque minus in Dei obsequio
facere debent, quam si ex in-
ferno educerentur, fuissent fa-
cturi. Quam si quisque obli-
gationem rectè consideret, se-
que pro beneficiorum magni-
tudine parum posse Deo refer-
re intelligat, hic non animum
despondeat, sed illa se Pro-
phetæ admonitione console-
tur:

tur: Ne auertatur humilis factus
confusus pauper & inops lauda-
bunt nomen tuum. Psal. 73.

D A M N A T I.

Denique si coram dæmoni-
bus habet homo multa quibus
se se cōfundat, nihil minus se
debet corā reliquis damnatis
confundere, quando intelli-
git multos esse ob vnum pec-
catum tantum coniectos in
infernū, Vbi quid sentire æ-
quum est eum; qui se tanta, tā-
que multa peccasse agnoscit.
Debet certe qui hæc confide-
ret, quantum illos peccatis,
tantum etiam confusione, si
potest, superare.

L I M B V S.

Iam vero si eos qui in lim-
bo

bo sunt consideres, quantae
 que te Deus misericordia à
 multis quæ accidere solēt pe-
 riculis ereptum, ad baptismi
 gratiâ, ne illo caderes, tandem
 perduxerit, est certe quod pio-
 res, lachrymisque tantam in-
 gratitudinem diluas eoque
 magis quod qui in limbo sūt,
 nullum vnquam mortale pec-
 catum commiserunt, tu vero
 quoties in commisti, toties
 fuisti infernum promeritus;
 Quod si illi minori peccato in
 tam profundum locum deie-
 cti sunt, qua tu fronte audeas
 super terram viuere, qui Deū
 toties gravissimè offendisti?
 Quibus vero oculis audeas
 Dei visionem contemplari,
 qua illi

qua
 pri
 fid
 bo
 ru
 tis
 spi

qu
 no
 re,
 ia
 ma
 nu
 off
 pr
 fut
 bu

qua illi multo minore culpa
 priuati sunt? Hæc si rectè con-
 sideres, nec illos qui in lim-
 bo sunt, dum tua cum illo-
 rum peccatis confers, inten-
 tis audeas, fat scio, oculis a-
 spicere.

PURGATORIUM.

At eorum consideratio
 qui in purgatorio sunt, eo
 nos debet magis confunde-
 re, quod illi quamquam tuto
 iam loco, tantisque mundi
 malis erepti, certi præterea
 nunquam se amplius Deum
 offensuros, in portum daniq;
 prouecti, in suppliciis tamen
 sunt: nos vero & tempestati-
 bus iactamur, & salutis no-
 stræ

stræ incerti, inter astutos ad-
modum & acerrimos hostes,
ideoque in perpetuis pericu-
lis versamur. Quod si cuiquam
confusionem minuatur, quod il-
los intelligit digna peccatis
supplicia pendere, is ita pu-
tet nonnullos fortasse ibi cru-
ciari suo vel exemplo, vel pra-
uis consiliis, vel scádalo, vel
deniq; negligentia in peccatū
impulsos, plerosque etiam ibi
diutius retineri, quod eius o-
rationibus alijsque suffragijs
minus adiuuentur. Id ergo
istum (quisquis est) cōfundat,
quod eis ut patiantur causā
fuerit, opem ut liberentur aut
nullā, aut exiguam ferat: pro-
priaque putet eorū culpas, &
luas

luas
torio
mag
S E
Qua
rum
cōsu
S
pa
ueni
xijs
mus
car
mag
mit
rati
nun
vlla
mes

suas, quia nescit an solo purgatorio igne sint diluendæ, eo se magis, magisque confundat.

SECUNDA PARS.

Qua traditur, quemadmodum eorum quæ in terra conspiciuntur, consideratio et confundi debeamus.

St eorum qui noxij sunt cõparatione nocentiores inuenimur, quales coram innoxijs rebus, quælo, apparebimus? Etenim si eorum qui peccarunt, consideratio nostram magnopere superbiam deprimat; quanto nos eorũ consideratio humiliare debet, quæ nunquã à Creatoris præcepto vlla in re discesserunt? Inanimas dico creaturas, quæ solũ vegetan-

vegetandi, vel sentiendi vim
habent, vehementer quidem
arguunt nostram inobedien-
tiam, ingratitude, atque
inertiam.

CONFUNDIT NOSTER-
R A.

Terra quidem, quæ fructum
profert, nos planè reprehēdit,
qui infructuosi, atque steriles
sumus.

Aqua verò, dum prata irri-
gat, sitim sedat, ea que facit, ob
que à Deo data hominibus est,
quantum eos arguit, qui eam
tunc Creatori negant, cum ip-
sius nomine petenti pauperi
præbere omittunt!

Ignis. Iam vero ignis, dū sa-
pidas carnes reddit, quantum
eorum

eorū crudelitatem cōdemnat,
qui proximi carnem inclemen-
ter tractant!

Aer. Quantum vero aer, qui
nostrā perpetuo vita tuctur,
negligentiam nostram in Dei
obsequio, quos vel vna hęc
res maxima Deo seruiendi ob-
literatione deuincit.

Lapides. Petræ vero, quæ in
Christi passione, quāquā inlẽ-
sibiles, scissæ sunt, quantū de-
berent nostram duritiẽ, atque
in ciuilitatem confundere!

Mel. Est mel palato dulce,
nos vero Deo amarissimi.

Flores. Suavis est florum o-
dor, at nostrorum quantus est
peccatorum foetor.

Planta. Crescunt plantæ,
sursum-

fursumque tendunt: at hominum vilia sectatur, se magis magisque in dies deprimit: quanto esset consultius vel hac re arbores imitari? quo in profundum plures radices iaciunt, maiorem ex eis ad ramos virtutem trahunt sic enim homo si profundae humilitatis radices iacere magnum virtutum fructum referret.

IUMENTA. Iam vero que non moueant iumentorum seruitia? cum praeterim exhibent, qui se peccatis iumentis similes reddiderunt. Quanto vero dignior est, qui haec male tractat, qui male tractetur? aut quis non iure

retur
Dei
AR
le, &
tat
in L
his a
abur
tua
tisfa
iniu
bor
ium
qui
crea
min
gita
par
cere
qua
recur

retur obedire hęc illis, qui
Dei tamē voluntati repugnēt.

ARIES. Induit te aries pel-
le, & vestit lana, suisq; susten-
tat carnibus: tu vero eis cum
in Dei gloriam vti deberes,
his atque alijs Dei beneficiis
abuteris, dumq; mille modis
tuæ concupiscentiæ studes fa-
tisfacere, & creaturis, & Deo
iniuriam facis. Fatigatum la-
bore leuant supposito tergo
iumentā, seduloq; in ea re suo,
qui eas in hunc finē creavit,
creatori parent: tu vero nihil
minus quam finem tuū aut co-
gitas, aut quæris, quem certē
par erat Deo aliquā (si ita di-
cere licet) quietem adferre,
quādo ex eius creaturis tantū
I in la-

in labore leuamen capis. Non
 est quidem quod quiescere pute-
 mus indigere Deum, qui quie-
 dem summa est sui atque om-
 nium felicitas: sed quiescere
 tamē (quę est eius benignitas)
 putari se vult in iustorū ani-
 mis, *Delicias suas* ait esse cum
filii hominum; de quibus tamen
 in hunc modum merito con-
 queritur: *Labor aui sustinens*.
 quantum verbum hoc ad no-
 stram confusionem valere de-
 bet, quando nostris Deo opte-
 ribus laboris causa sumus, et
 quietis tamē esse deberemus.
 Itaque non de brutis, sed ho-
 minibus dictū est: *Pœnitentia*
fecisse hominē. Hęc te, o pulchre
 & canis, humiliant, hęc tibi
 lachry

lac
 pro
 fer
 fer
 ter
 ve
 da
 est
 uir
 reb
 S
 der
 alt
 vo
 ca
 pr
 ad
 on
 er

lachrymas excutiant: idque
præsertim cum creaturarum
seruitia quietem tibi adferre
sentis, quando non tu simili-
ter erga Deum te geris. Ca-
vero iumentis tuis pabulum
das, ita puta, quanto æquius
est illis te, quam tibi illa ser-
uire, quæ nunquam Deo nec
rebellia, nec ingrata fuerunt.

Serpentes. Serpentium pru-
dencia, qui feruntur admota
altera aure terræ, alteram, ne
vocem incantatoris audiant,
cauda occludere, tuæ te im-
prudentiæ admoneat, qui ne
ad demonis quidem tentati-
ones aures claudere didicisti.

Formica. Tuam tibi in-
ertiam formica demonstret,
I 2
ea in

ea in æstate præparās, quæ sunt
 ipsi in hyeme vsui futura: quod
 vel vnum plane tuam negli-
 gentiam arguit, qui non ea-
 dum viuus, merita præpara-
 quibus sis post hanc vitam ma-
 xime opus habiturus.

APES & BOMBYCES,

Quo vero sit latior medita-
 di campus, apes cogita, & bom-
 byces, & eiusmodi reliqua
 animalia, ita tibi admiranda
 multa, quæque magnam in te
 excitent confusionem, occur-
 rent: quæ nos consulto omi-
 timus, ne prolixiores simus,
 simul etiã quod nobis id pro-
 positum sit, vt rem tantum in-
 dicemus, quæ sit diligenter ab
 vnoquoq; cogitanda, 'maiora
 melio-

melioribus ingenijs relinquētes. Hoc verò interim admōnemus, magnā in creaturis omnibus suppetere cōfusionis materiam; si, quoties vnaque libet occurrit, persuasum habeas, te, quoties Creatorem offendisti, non id meruisse tantum, vt earum obsequio careres, sed vt illæ etiam in te Dei iniuriā vlciscerentur. Quod cum eas necdum fecisse vides, sed tibi adhuc seruire: quātas debes, quantaque cum humilitate, Dei misericordiæ laudes? quā sæpe porro te ad Dei obsequium paratum offerre?

SVS, CANIS.

Ne vero quenquam impediat, quorundam brutorum confide.

consideratio, dumque vel vo-
 lutantem se in luto suam co-
 spicit, aut cum resumentem
 canem videt quod euomuerat,
 se illis putet non esse sordidi-
 orem. Utque de rebus iudi-
 cet quisque ut par est, scien-
 dum est, nihil per se malum
 esse, nisi quatenus in conspe-
 ctu Dei, vel Dei iudicio ma-
 lum est. Quare cum ea quæ de
 sue, & de cane diximus, (quip-
 pe quæ sint eis naturalia) non
 habeantur mala coram Deo,
 non esse à nobis mala existi-
 manda: sed illud potius cogi-
 tandum peccatori quale sit,
 aut quas mereatur pœnas, cū
 faciat his secundum naturam,
 dū voluitur in luto; facit ille
 contra

cor
 De
 vit
 sci
 qu
 to
 ca
 ni
 at
 m
 D
 N
 ce
 in
 et
 ad
 l
 tu
 A
 ca

contra naturam suam, cum
Deum nec amat, nec Deo ser-
uit: cumque in peccato quie-
scit, in quanto sordidior
quam sus luto volutetur; quã-
toque (cum ad relictum pec-
catum redit) foedius quam ca-
nis ad vomitum reuertatur:
atque id eum confundat, eo quod
magis, quod ista intelligit
Deo magnopere displicere.
Non itaque quenquam reuo-
cent à confusione quorũdam
irrationalium animalium fa-
cta, sed sua quemque malè
acta confundant, qui iudicio
libero præditus, omne pe-
ruit, & debuit malum vitare.
Atque hæc de ijs quæ ratione
carent.

I †

RATI-

RATIONALIA

CONFUNDUNT NOS.

SEquitur vt dicamus, quem-
admodum nos debeat rati-
onalium creaturarum, id est,
proximorum nostrorum con-
sideratio confundere.

Superiores. Sunt igitur in
his superiores alij, alij æqua-
les, alij vero inferiores: de lu-
terioribus pauca dicam, quã-
do eorum auctoritas, & in te
potestas, tantopere debet mo-
uere ad humilitatem cum præ-
sentes sunt, vt nisi te humili-
mè coram ipsis geras, rationis
iudicio carere videri possis,
qui non consideres quam illi,
& qualem personam gerunt.

Confundat vero te, magno-

que

que
fin
qu
ris
be
fi
ali
be
id
me
me
vic
ca
no
tel
ni
pe
ho
nic
co

I A
os.
rem-
rati-
d est,
con-
r in
qua-
elu-
qua-
inte
mo-
pra-
illi-
onis
ssis,
illi,
at.
no-
que

quetimore cōcutiat, quod cū
sint hi ministri Dei, non de te,
qui diuinam Maiestatem læle-
ris, poenas sumāt. Itaque si iu-
beant aliquid, si reprehendāt,
si castigent, id tibi, quāquam
alijs durum videri possit, de-
bet leue, & suaue videri, siue
id cogites q̄ mereris, siue id
memineris quod olim sub dæ-
monis potestate faciebas, cū
videlicet sub eius vexillo pec-
cato seruires, eiusq; in rebus
non ferendis iugum ferres: v-
tebatur enim te tāquam car-
nifice, cum videlicet te ad per-
petrandum opere aut mente
homicidium adigebat; te de-
nique tanquam foetidorum &
corporum, & animarū vecto-
I s re vte-

re vtebatur, cum tuis vel exemplis, vel persuasionibus multi in peccatum cadentes, in infernum tandem precipites ibant. Hanc tuam miseram seruitutem si tecum reputes, dulcia tibi videbuntur omnia superiorum precepta, cum te praesertim illi non iubeant facere, nisi quae ad pacificam, quietamque, & fraternae charitatis plenam vitam pertinent: teque indignum iudicabis, qui eos habes, superiores, qui sint ipsi ministri principis pacis, & tibi occasio magna merendi vitam aeternam. atque haec de superioribus sint satis.

A Equales. A Equalium confide-

fide
te i
lis
ni
fis
tu
ra
vt
fi
te
se
m
pe
pe
fi
ti
a
b
a

sideratio ita te confundet, si te indignum putes qui æqualis dicaris ijs, quibus vel dignitate, vel officio minor non sis: debes enim illorum virtutes cogitare, quibus te coram Deo maiores sunt. Quod ut tibi persuasum omnino sit, ita cogita, neminem tibi te ipso in malis notiozem esse: scis enim de te ipse, quam multa & malè cogites, & appetas: aliorum verò interiora peccata nō tibi perinde certa suat. Quod cum ita sit, sintq; tibi peccata tua certa, aliorum autem incerta, merito te debes peiorē cæteris iudicare, adeoq; reliquis inferiorem.

Infirmi. Quocirca si quendam
I 6
quam

quam vides infirmum, cum tu
 sanus sis, noli efferri, sed potius
 humiliter considera, tractari illum à Patre coelesti
 quam dilectum filium, te vero
 paterna correctione, & amoris
 plena indignum esse: contra vero si tu ægrotus sis, puta te id tuis peccatis meruisse; alios vero qui prosperant utuntur valetudine, id consequuntur, tanquam quibus non magna pro peccatis satisfactione opus sit.

Diuites. Si diues sis, illud time, quam difficile qui pecunias habent, in regnum Dei introibunt: si proximus; cogita ei, quod fidelis sit dispensator rerum Domini, auctum fuisse talentum.

PAUPE.

Pauperes. Si pauper sis, Dei iudicio, & tuis meritis tribue, qui vel spiritualia bona tibi à Deo data dissipaueris, aut egentes proximos re, cum, polles, aut orationibus, atque alijs huiusmodi eleemosynis non iuueris: si proximus, existima eius à Deo votis satisfactum, magnoq; illum à Deo beneficio cumulatum, qui Christo paupertate similis effectus fit. Ita te si in proximorum rebus geras, (vt par est) nunquam tibi confusionis materia deerit.

Inferiores. Nec vero putes defuturam in rebus inferiorum: nec enim hi quod sint inferiores officio, contemnendi

nendi sunt; sed potius eo pluris sunt faciendi, quod ijs tanquã fortioribus maiora onera Deus iniungat, tecum vero tanquã cum imbecilliori clementer agat, qui illorum non possis (quæ tua est infirmitas) more viuere: nec enim tantum habes animi, aut virium, ut noctu, diuq; possis tam multa pati. Quod si cogites, quam illorum plerique læto animo suos ferant labores, quamque paucis in sustentanda vita contenti sint, deniq; si cum eorũ virtute tuam imbecillitatem conferas, magnam humilitatis materiam habebis.

Famuli. Cum te famuli comitantur, id te confundat, quod

quod cum Christum deseru-
eris, eiq; debitum honorem
negaueris, illi te sequuntur
tamen, & magno honore pro-
sequuntur. Adde quod tibi
seruiunt, ad cœleste regnum
creati: cogita, cū tu es in pec-
cato, & illi in gratia, indignū
te esse qui illis seruias. Con-
fundat te illud Christi exem-
plum, cum discipulorum pe-
des lauit. Confundat quod di-
xit: Non veni ministrare. Cō-
fundat te tandem corā omni-
bus eorum creatio: sunt enim
ad imaginem Dei, & similitu-
dinē facti, & tāto opere charitæ-
terno Patri, vt pro eis vnige-
nitū dederit. Atque id te de-
bet

bet coram infidelibus confundere, quando & ad eandem imaginem creati sunt, & pro omnibus Christus est: eoque magis coram his debes confundi, quod fidei illi lumine destituti, iisque quibus Deus solet suos recreationibus consolari, multa tamen magna; patiuntur in ieiuniis, ceremoniis, atque eiusmodi alijs; tu vero Christianus, & Spiritus sancti gratia illustratus, donoque fortitudinis adiutus, & diuino amore subleuatus, in minimie quibusque ita fatigaris, vt leuem poenitentiam vel ferris nō posse, vel si feras, magnum te aliquid facere putes. Excitent itaque te ad confusionem

tionem infideles : tecumque
sæpe id cogita, si fuissent in Ty
ro & Sidone factę virtutes, quę
factę sūt in te, olim in cilicio
& cinere pœnitentiam egis-
sent: hoc est, si infideles, quod
tu, lumē fidei recepissent, quā-
to Deo, quam tu, gratiores
fuissent?

Iudai. Deplora itaque quod
tam inutilis sis, talisque vt co-
ram Iudæis etiam confundi
debeas Crucifixerunt illi qui-
dem Christum, sed semel, sed
ignorantes eum : tu vero cru-
cifixisti sæpe peccando, quem
scires tamen ad dexteram Pa-
tris in gloria sedere. Quod si
te illi confundunt, quantum
putas te confundet quilibet
Chri-

Christianus; Etenim si Ange-
 li imagini honorē deferimus,
 propter eum quem repræsen-
 tat, quanto eum in honore
 habere par est, qui in te viue-
 tis Christi imaginem gerat, &
 Deus participatione sit; sicut
 scriptum est: Ego dixi, dii estis,
 & filii excelsi omnes.

Quò vero tandem ea absol-
 uam, quæ ad proximos perti-
 nent, aduertendū id est, quod
 puto magnopere conducere
 ad confusionis conseruatio-
 nem: dæmones videlicet ex-
 ercitiū hoc quibuscunque
 potest rationibus vndiq; op-
 pugnare, atque ita vehemen-
 ter, vt magna ei diligētia op-
 sit, qui ab illo magnū nole ac-
 cipere

eipere detrimentū. Est itaque
 necesse, ita eiusmodi veluti
 habitū acquisisse, vt simul ac
 cum proximis aliquid agen-
 dum sit, eo vnumquemque in
 honore habeamus, tanquam
 si nostri essent omnes aut do-
 mini, aut praeceptores; eaque
 vnumquemque attentione au-
 diamus eorumque, consilia se-
 quamur, tanquam si nobis per
 eos Deus loqueretur; cauea-
 musque magnoperè nostrū illo-
 rū iudicio iudicium præferre.
 Qua in re duabus de causis
 peccari solet: altera, quod nemo
 in causa propria idoneus sit
 iudex; altera quod aliquando
 adulatione, sæpè verò ex igno-
 rātia pauci de rebus sentiūt ve

par est, Itaque nonnunquam
astuti, & vafri tanquam pru-
dentes laudantur; & qui om-
nia irrident, sapientes habentur,
cum contra tamen de his
sentiendum esset. Quocirca
tutum est etiam in bonis tum
gratiæ, tum naturæ, & timere
ne decipiamur, & Deo in om-
nibus, quæcunque in aliis vi-
derimus, gloriæ dare, om-
niaque semper in meliorem
partem interpretari. Quod si
contingat eos aliquid facere,
quod rectum esse non videatur,
ne utique iudicemus, quã-
do in nostris non nobis licet
iudices esse: sed vel excuse-
mus factum, vel inde mente a-
uersa eorum bene acta confi-
deremus,

deremus, nostraque cum illo-
rum virtutibus vitia compa-
remus, ne vllum confusionis
gradū (si aliter agimus) amit-
tamus. Itaque si viderimus vel
mortaliter peccantes, id co-
gitemus vel fecisse ex ignorā-
tia, vel iam ad Dei gratiam
per pœnitentiam rediisse, fu-
turumque illis peccatum ma-
ioris hic pœnitentiæ, adeoque
gloriæ in cælo perfectoris oc-
casionem.

QVAE IN CONVER-
sationibus confun-
dunt nos.

*Ne vero quicquam confusioni
deperat, aduertendum in con-
uersationibus, ubi maiora solent
esse pericula.*

Man-

MANSVETUDO. Ut si de mansuetudine agatur, veniat in mentem irarum tuarum.

PULCHRITUDO. Si de rebus pulchris, tuorum peccatorum foeditatis recorderis.

POTENTIA. Si de magna potentia sermo fiat, id consideres, quam nihil sis, nihilque possis, tum etiam cum maxime aliquid esse cere conaris.

AVARITIA. Si de humilitate, tuam superbiam memineris: atque ita in reliquis.

VITIA. Cum mentio fit vitiorum, nostrorum recorderemur.

VIRTUTES. Cum autem virtutum, eas nobis desse cogitemus. Ita fiet, ut confusi-

fusionis materia nobis semper suppetat, idque in cōversationibus præsertim, vbi maius est confusionis amittendæ periculum.

At verò, vt ad eam, quæ ex nostrarum rerum considerationibus nascitur, confusionem propius accedamus, pauca quædam attingenda nobis sunt breuiter, nã lectori profundiorum eorum considerationem relinquimus.

PRAELATI. Prælatum igitur confundat, quod cum Christus dicat: *Animam meam pono pro ouibus meis:* ipse in pascendis ouibus adeò sit negligens, vt ne eas quidem agnoscat omnes.

Lingua

Sacerdotes. Si Sacerdos, cū Christus dicat, *Qui mihi ministrat, me sequatur*: quam ipse viam institerit, quæque his manibus egerit, quibus solet in sacrificio Christum tenere.

Concionatores. Si concionator est, cōfundatur quod Christi officium exerceat, quodque eius quæ prædicat exempla non sequatur, neque hiscæ, quæ dicit, consentanea opera faciat. veniat & illud in mentem, *Eloquia Domini, eloquia casta*: Videatque si non satis mundum vas sit, quanta sit cōfusione dignus, illud q̄; timeat. *Peccatori dixit Deus, quare tu enarras iustitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum?*

taum? Quod si Paulus timebat, ne, cum aliis prædicaret, ipse reprobis efficeretur: quantum debet quisque cōcionatorum timere, seque magnopere cōfundere?

Præceptores. Confundantur præterea Præceptores, & Doctores, ut qui confusione præcipue opus habeant. Ait enim Apostolus: *Sciētia inflat.* Quod si quis ob scientiam extollitur, ea vel maxime causa confundi debet: plus enim in eo sapit quam oporteat sapere.

Discipuli. Confundat discipulos sua ipsorum ignorantia, qui nisi docerentur, brutis animantibus similes essēt: simul etiam, quod parum &

K.

in lit-

in litteris proficiant & sua aliis
 scientia profint, cum debeant
 tamen eo magis prodesse mul-
 tis, quo fuerint sapientiores.
 deniq; quod cum addunt scien-
 tiam, addunt etiam & dolorem.

Religiosi. Religiosus autem
 multo magis debet coram in-
 fidelibus, & Christianis reli-
 quis confundi, quando ei non
 solum fidei lumen datum est,
 Christique iugum dulce im-
 positum; sed & vita omni soli-
 tudine vacua speciali quodam
 privilegio concessa. Confun-
 datur quod ex tam multis mil-
 libus electus sit, qui si vocatus
 fuissent, multo erant Deo gra-
 tiores futuri: confundatur quod
 tam negligens & distractus sit
 in chore

in choro, vbi Deo assistunt
Angeli. Confundatur ob ser-
uitia fratrum in culina, in va-
letudinario, atque aliis locis
ipsi exhibita, qui neque qui
seruiat, dignus est. Confundat
eum in coenaculo fercula, quæ
Deus ipsi sine vlllo ipsius labo-
re, aut sollicitudine apponen-
da curat: vestes etiam quibus
induitur, & omnis domestica
supellex in eius vsu parata: cū
que his homines, quorum ope-
ra ægri etiam, quorum cultu
omnia denique, quibus tāquā
mediis res ex in hunc tandem
statum ad eius vtilitatem
deuenerunt. Super omnia
vero debet eum confunde-
re, quod seruus Dei dicitur

K 2

qui ei

qui ei tamen saepe sit inimicus. Nomē certe id est, de qua Virgo beatissima tanquā glorificabatur, cum se diceret *Aspillam* Dei, quodque magnopere superbos quosque confundere debeat.

CONFUNDAT NOS

DOMVS DEI.

Confundat praeterea Religiosum magis magisque domus Dei, quam tanquam familiarius inhabitat: cum tamen Patris caelestis perfectione longe absit, quotque in ea peccatis conficit, tot tanquam fluctibus in confusionis pelago immergatur. Nam si *domū* Domini decet sanctitudo, quomodo in ea iniquum fert Deus? aut cur

aut cur ab orationis domo nō
eiicitur indeuotus? Si porro e-
iusmodi est domus Domini,
vt magnus & Rex, & Propheta
Dauid eligat in ea potius quā
alibi habitare, seque in ea cō-
temptū & abiectum esse pro
beatitudine ducat: quāta eius
debet esse confusio, qui illic
inuitus maneat! aut si manet
libenter, tanto tamen est Dei
beneficio ingratus!

CEREMONIAE RE-
ligionis.

Postremo eū omnes Religio-
nis ceremonie confūdāt, quā-
do eas vel nō intelligit quorsū
spectent, aut non aduertit, aut
graues esse putat, aut sibi de-
nique vtilis esse non curat.

K 3

Piorum

PIORVM ELEEMOSINAE

Confundatur cum pro amore Dei eleemosynam petit; enim ea res insignis cuiusdam privilegij: cogitetque qualis sit, quod pro ipso Deus, tanquam qui indigeat, his qui ei mendicanti aliquid dant, se debitorem constituat, eique suū thesaurū crediderit. Quod si aliquando quæ ipsi Dei causa data sunt, non in eum, in quem petit, usum insumpsit, tanquam sacrilegus confundatur, qui Deo auferat, quod ipso petente alij Deo dederunt. Cogitet cum petit tanquam pauper, nisi animo pauper sit, falso se nomine peteret. Si vero petit ex curiositate, ad eoque

eo
de
qu
nu
A
(
cu
lo
ab
D
de
ab
bi
ve
ri
ve
co
D
it
qu

eoque contra quam Deus vult
deceptor est, & more eorum,
qui falsis vtuntur diplomatis,
numos à proximo surripit.

ANGELORVM MVNVS.

Confūdatur denique, quod
cum Dei nomine petit, Ange-
lorum munere fungitur, qui
ab hominibus semper tanquā
Dei legati petunt: ab aliis qui
dem, vt pauperibus subueniāt;
ab aliis autem, vt iniurias si-
bi factas remittant; ab aliis
vero, vt Deo quam debent glo-
riam, & honorem dent. Cum
vero eleemosynam acceperit,
confundatur, quod & danti
Deo, & proximo ingratus sit:
ita autem fiet, vt cum ei ali-
quid erit petendum, incipiat

K 4**confun-**

confundi, vt qui intelligat,
 quanta eū eleemosyna obliga-
 tione deuinciat: solumque
 necessaria petat, quando eo
 maiori obligatione obstric-
 ctus est, quo plura acceperit.

PEREGRINATIO.

Cum vero peregrinatur, con-
 ueat in eam cogitationem ve-
 niat, vt se Apostolicam vitam
 agere putet: sed illud potius
 cogitet, eam poenitentiae loco
 sibi esse vitam attributā. Quod
 si est è Religiosis inclusis, pu-
 tet se, tanquam terram indo-
 mitam, voluisse Dominum ab
 hominum conuersatione re-
 mouere.

REGES, & PRINCIPES.

Si Rex sit, aut Princeps, co-
 fundatur

fundatur, quod in eo statu sit.
 quem Christus vitavit, cum eum
 vellent Iudæi Regem creare.
 Mirum vero est, audere quen-
 quã id munus assumere, quod
 Christus recusavit, nisi forte
 id pro cruce habeat, & Chri-
 sti amore subeat.

Domini. Confundantur Do-
 mini, quod sint in requirendis
 rebus valde diligentes, in
 puniendis autem peccatis pu-
 blicis admodum negligentes:
 timeant vero, quod pecunia,
 aliisque bonis utantur tãquã
 suis, nec eius soleant meminif-
 se, à quo cuncta acceperunt, Cõ-
 fundantur porro, quod se
 magnum aliquid facere pu-
 tant, cum eleemosyna pau-
 perum

K 5

perum

peri subueniunt; nec cogitant se dare aliena, Deoque quae sua ipsius sunt reddere, in eoque, in quo se putant beneficiū facere, magno à Deo beneficio cumulari. Quod si vel tūcūe- leemosynā dāt, se debet cōfū- dere, quanto magis cum in va- nos vsus pecunias expēdunt.

Equites. Cogitandum autem est equiti, in Euangelij defen- sionem, adeoque ad promouē- dū honorē Dei, assumptū sibi fuisse gladium. Quod si huius rei memoriā propriij honoris studium delet, suumque diui- no honorem præfert, quid nisi Euangelij persecutor est? Confundatur igitur tanquam Deo infidelis, cogitetque se, quam-

qua
nor
ti f
cto
do
ni

in
ne
ni
fu
sc
fi
no
si
ru
po
E
li,

quamquam ab hominibus honorabilis habetur, esse peccati seruum, adeoque Dei Sanctorum iudicio nullo non modo dignum honore, sed inferni suppliciiis destinatum.

COMMENDATARIJ.

Commendatarij autem, qui in Religione aliqua professionem fecerunt, de obseruationis votorum negligentia confundantur: eoque magis quod sciant, quam agre ferre soleant sibi ab aliis præstitam fidem non seruari, vtque de his, qui sibi aliquid promiserunt, plerumque ob violatam fidem poenas sumant.

Famuli. Confundantur famuli, quod adeo sint solliciti in domi-

K 6

domi-

dominorum gratia ineunda:
quam si diligētiam in Dei ser-
uitio adhibuissent, quanto ci-
tius, quamque veriolem gra-
tiam inijsent! *Seruire enim
Deo, regnare est.*

Iudices. Cogitent iudices,
quanta seueritate in reos sen-
tentiam ferant: confundantur
vero, quod Dei iudicium, de
quo scriptum est, *Iudiciū duris-
simū his qui præsunt fiet*, nec se-
cum diligenter reputent, nec
perhorrescant.

Aduocati. Confundantur ad-
uocati, quod cum alienis cau-
sis patrocinium ferāt, sint ta-
men conscientiae propriae ma-
gnopere negligentes: nec ve-
ro idcirco efferētur, quod sua
alios

alios videant opera indigere
indigent enim & ipsi multo-
rum auxilio, in his quæ ad a-
nimam pertinent.

Medici. Confundantur me-
dici, cū cogitant, quemadmo-
dum ægrotos tractent, quādo
sciunt, cum in morbum ipsi
inciderint, quanta velint va-
letudinē suam diligētia pro-
curari. Cogitēt etiam anima-
rum suarum vulnera: eoque
confundantur quod cum me-
dici appellentur, peritiores
tamen sint inducendi in se
morbi, quam pellendi.

Mercatores. Confundat mer-
catores sollicitudo ea, quam
in emendo vili, caroq; pretio
vendēdo adhibēt: ea propter
K 7 igno-

ignorantes, quod regnum caelorum, quod gratis datur, comparare nesciunt; emunt vero infernum, quod magno & pretio emitur, & dolore possidetur.

Vt vero etiam ad recipiendum. ut fructus veniamus.

Sartores. Confundantur sartores, qui tantum in conficiendis alienis vestibus studium adhibent, cum sint ipsi tamen innocentiae vestis acceptae in baptismo valde negligentes.

Sutores. Confundantur praeterea sutores, qui cum in durissimum etiam corium acu penetrant, in se tamen diuinas inspirationes penetrare non sinant.

Femina. Et quis autem possit de

de feminarū statu pro dignitate differere, his præsertim temporibus, quibus est tantopere vanitas hominum aucta.

Virgines. Confundantur itaque virgines, quod sæpe stauerint nubere. Et si enim id licitū est, quāto tamen satius Christo solo spōso esse cōtentas! atq; essēt quidē ipse Christo solo contentæ, si eum quanto possent amore diligerent.

Nuptæ. Confundantur nuptæ quod in ornandis se sint admodum diligentes, eiusque rei causa tam multa infumant; contra vero in eo negligentissimæ sint, ut Christum induāt. Cum se torquibus aureis ornāt, meminerint ferreas fuisse
Christi

Christi catenas, eique ignominæ causa iniectas. Cum autem manus armillis ornantur, ligatas Christi manus fuisse recordentur. Cum porro se vestibus albis elegantie causa induunt, fuisse Christum alba veste indutum ignominie causæ meminerint. Et confundantur non ipse modo, sed etiam viri, qui cum eiusmodi vestium lautitias ferunt, Christi virtutibus gratiam parem non referunt. Quod si illæ manuum suarum opera considerent, detraherent, credo, digitis annulos, ut ijs qui ornamento digni non sunt, cum feminis Christianis opera indigna fecerint.

Vidue. Confundatur vidua,
que

qua
fer
om
in
be
fit
qu
D
ta
vi
ni
fe
ra
ni
il
co
de
E
ta
lo

quæ virorum mortem tã ægrè
ferunt, quod cum ipsis Deus
omnia impedimenta perfecti
in se amoris abstulerit, tanto
beneficio adeò ingrati sint, vt
sibi melius cū creatura fuisse,
quã cum Creatore, adeoque
Deum spernere, impatiēter la-
ta virorum morte, significare
videantur. Conqueruntur e-
nim ereptos sibi viros: sed pro-
fectò de illis æquius conque-
ratur Deus, qui se ab illis sper-
ni videat. Confundantur ergo
illæ, audiantque in hæc verba
conquerētem Dominum: *Me
dereliquerunt fontē aquæ viuæ,
& foderunt sibi cisternas dissipa-
tas, quæ cōtinere nō valēt aquas.*
Itemque illud: *Quid inuene-
runt.*

sunt in me iniquitatis, quia elon-
gauerunt se à me.

Atque hæc de statibus dicta
sufficiant, ne propositam bre-
uitatem excedere videamur:
simul etiam quod facile sit ex
dictis reliqua colligere; & si
quis ea quæ diximus diligen-
ter cogitet, se confundendi
occasionem semper habere.

CONFVNDAT NOS
MEMORIA.

Iã vt ad interiora veniamus,
Cõfundere, ô homo, de memo-
ria tua: cum enim hanc admi-
rabilem potentiam tibi scias à
Creatore in id esse datã, vt sui
posses & semper, & suauiter
meminisse; tu tamen in ea vi-
lia quam

lia quam plurima reposuisti,
 hisque eam ita occupasti, ut vix
 eius, qui eam dedit, posses re-
 cordari: itaque fit ut nulli ipsa
 minus quam Creatori seruiat.
 Cōfundere igitur, quod ea in
 Domini sui iniuriam abusus
 sis, quodque cū in mentem tibi
 sæpe reducat, ab Ecclesia
 quidē qui sis, ad moto quotan-
 nis cinere capiti, atq; illis ver-
 bis additis, *Memēt o homo quia
 puluis es, & in puluerem reuer-
 teris:* à scriptura vero, nūc qui-
 dem finis tuus, cum dicit, *Me-
 morare nouissima tua* nūc vero
 ea que causa tua Christus pas-
 sus sit, cū dicit. *Recordare pau-
 pertatis & trāsgressionis meae, ab
 synchij, & fellis;* autē sepe alia;

tu tamen nihil minus quam
 hæc, & huiusmodi alia memi-
 nisse videare: & merito flere
 debeas, & cū propheta dicere,
*Renuit cōsolari anima mea, me-
 mor fui Dei, & delectatus sum*
 eo que magis confundi, quod
 in Dei aliquando obliuione
 fueris recreata.

Intellectus. Iam vero ut ad
 intellectū transeamus, quātus
 se in eo confusionis campus a-
 perit? qui cum intelligat se in
 eum finē creatū esse, ut sum-
 mū bonum intelligeret, sæpe
 tamen non vana modo, ut in-
 utilia, & transitoria, sed pesti-
 ma etiam cogitat, atque in ijs
 denique occupatur, quibus
 intelligit minimè debere esse
 inten

intentum. Flendum tibi certè
est malum hoc, & quãta possis
confusione deplorandum.

Voluntas. Quid autem de
voluntate dicemus, qua cum
Deum super omnia deberes
diligere, ea tamen fueris pro-
sequutus, quæ vel cogitare pu-
deat, nedũ dicere? Quid tibi,
inquam, dicam, ô cæca volun-
tas, quæ bonis æternis sensuũ
delicias prætulisti; quam cum
dulcis charitas in Seraphino-
rum choro posset constituere,
mundi foedus amor in infer-
na deiecit. Meritò quidem, ô
anima, tuæ te debent potētix
cõfundere, in quibus tam foe-
datam videas imaginem Dei:
possis tu quidem eas, & debes
cum

cum dolore ijs verbis reprehendere, *Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est*, de que eis in hunc modum conqueritur: *Quis vos, ô potentia, ô imago Dei, quis inquam, vos perdidit? quis tibi, ô memoria, Dei memoriam abstulit; quis tibi, ô intellectus, mentem eripuit? quis te decepit, ô voluntas? O quam illud quadrat in te, ô anima: Facti sunt principes eius sicut arietes non inuenientes pascua*. More enim arietum cum pascua non inueniunt, potentia tua, quali in Deo pascua non haberent, venenata pascua quaesierunt: adeoque ea causa viribus defecta sunt, ut magna debeas confusione confundi.

Ad

C
Dei
pul
om
mn
ro
côf
aut
Ita
Dei
anc
basi
ip
cti
que
neb
A
san
dis,
ris;

Ad sensus transeamus.

OCULI. Dedit quidem
 Deus oculos, ut creaturarum
 pulchritudine cōspecta, in re
 omni se amares, ipsiq; pro o-
 mnibus gratias ageres: tu ve-
 ro contra quæcunque vides
 cōsumis, aut ira veluti ardēs,
 aut auaritia concupiscens.
 Itaque cum oculi tui coram
 Deo esse deberent, *sicut oculi*
ancille in manibus domine sue,
 basilisci (qui quæcunque con-
 spicit visu interficit) oculi fa-
 cti sunt. Confundere igitur,
 quod lumen tibi datum in te-
 nebras verteris.

AVRES. Quodque aures &
 sanctis inspirationibus clau-
 dis, & raumurationibus ape-
 ris;

Lin-

repre-
 uasi v-
 deque
 queri
 o ima-
 sper-
 oria,
 quis
 em e-
 o vo-
 adrat
 prim-
 inue-
 im a-
 inue-
 ali in
 , vene
 ade-
 fecit
 fusio
 Ad

Lingua. Quod qua debent
Deum lingua benedicere, ho-
minibus maledicis.

Nares. Quod cum sollicitus
sis ne quicquam malè oleat,
graue olens tamen peccatum
non sentis.

Tactus. Quod deniq; durum
esse videatur, si quid est pro
Christo patiendū, suaue verò
sit quod pro mundo pateris.

Deplora itaq; sensuū mala,
atque eius rei memoria hu-
miles tibi, & confusionis ple-
nas lachrymas exprimat.

Caput. Quod si necdū satis
hæc sunt, te caput tuum con-
fundat, quod spinis pressum
non fit.

Capilli. Confundant capilli,
quod

quod non sint euulsi.

MANVS & PEDES.

MANVS autem & pedes, quod non transfixi clavis: reliqua te deniq; mēbra confundant, quod cum nisi Dei virtute moueri non possint, fueris tu pedibus Christum persequutus, manibus autem, atque operibus ipsum vulneraris, & lingua læferis. Denique si recta ratione rem reputes, tu tibi magna solus cōfusiōnis materia es: nec enim est in te quicquam, de quo si diligēter cogites, nō debeas magno pere confundi. Quod si in te sint, quæ nō intelligas, vel ea causa maximē cōfundi debes, quod te ipse p̄eae non noue-

L

ris

ris. Nam vel quæ sit anima,
aut quid in se habeat, aut cor
pori quæ admodum vnita sit,
denique vt sit à corpore sepa-
randa, si ex te ipse quæras, scio
nō poteris respondere. Quod
si in rebus proprijs tamen in-
scius, quam eris, obsecro, in
alienis! Illud interim verum
est, & in his quæ de te scis, &
in his quæ ignoras, magnâ tibi
confusionis materiam suppe-
tere.

Bona. Quod si mihi quisquam
hoc loco obijciat, nō in bonis
sed in malis tantum operibus
confusionis causam reperit,
id ego negauerim: puto enim
in bonis etiam propterea non
debere cōfundi, quod ad be-
nitas

n
le
lu
co
pa
fa
na
at
mi
re:
qua
test
spit
gis
à se
con
steri
pecc
le cō
Deus

num simus admodum imbecil-
les, adeò vero proclives in ma-
lum, vt magis mirum fit, ex tã
corrupta natura boni aliquid
prodire, quam ex rosario ro-
sam nasci: est enim id rosæ ro-
naturale, vt rosam proferat;
at perfectũ opus non sola ho-
minis natura potest produce-
re: nec enim Deo gratũ quic-
quam sine eius gratia esse po-
test. Qui ergo miratur inter
spinas ortã rosam, multo ma-
gis mirari debet boni aliquid
à se factum; tantoque magis
confundi, quod videt, vt in
sterili solo, dignoq; quod ob-
peccata in Deum maxima sa-
le cõspergatur, operetur mira-
Deus, atq; adeò excolere per-

L 2

seue-

seueret. Quare non de malis
tantum operibus nos, sed de
bonis etiam confundi possu-
mus, & debemus. Si qua enim
facimus bona, Deus est qui et
in nobis coepit, fecit, atq; per
fecit: nostrum illud est, ut ma-
gis, magisque confundamur,
atque humiliemur, qui Deo
tam saepe resistimus, eaque
quam meruimus poenam eius
clementia euaserimus.

TER T I A P A R S

*Qua traditur quemadmodum
caelestium rerum contempla-
tione possimus confundi.*

Vix scio quibus possit
verbis de caelestibus
cere, qui ne in terrenis quibus
pro dignitate, quanta in ho-

confusionis causa sit, potuerim declarare.

Confundunt nos caeli.

Est quidem certè vel in sola coelestium motuum contemplatione, magna confusionis materia, si cum tã admirabili ordine, nostrorum actuum inordinationem conferamus.

Planeta. Iam vero de planetis quid dicam; quos scimus semper & à superioribus recipere, & quam receperint virtutem perpetuò inferioribus communicare. Vnus ex rebus omnibus homo est, qui sibi, quo minus à Deo coelestia bona recipiat impedimento est; eaquè cum receperit, alijs negligit impartiri.

Stella. Cumque coeli omnes,
 & stellæ solis lumine vesti-
 tur, vnus homo solis iustitiæ
 lumine indui recusat, magisque
 (quemadmodum scriptum est)
tenebras diligit, quam lucem.

Angeli. Quod si Angelos cõ-
 templemur, quantum eorum,
 quæso, nos puritas atque in-
 nocentia confundet! quatum
 id, quod eorum tanta & sapi-
 entia, & charitate præditi
 consilia tam necessaria negli-
 gimus! Deficient me quidem
 verba, nostram pro dignitate
 confusionem explicare volẽ-
 tem, siue cum Seraphinorum
 amore tepiditatem nostram,
 siue cum Cherubinorum sci-
 entia nostram ignorantiam

com-

comparemus.

Quod si cui fortè videbitur sublimiores esse Angelicos spiritus, quam vt cū his puluis noster, & cinis debeat comparari:

Sancti. Ad Sanctos veniamus, qui carne, & sanguine conlitterunt: neque eis (quāquam hominibus) humana fragilitas impedimento fuit, quo minus pro Dei honore magna quædam, & admiranda opera perpetrarint: Coelestiū itaque hominum, terrenorum facta confundant.

Martyres. Martyrum quidē in tormentis constantia, & virtus, nostrā in propositis inconstantia atque infirmitatē.

Confessores. Confessorum vero poenitentia, viteque austeritas, nostras delicias.

Virgines. Virginum autem puritas, maximeque nostri Domini, turpitudinē nostram confundat.

Mater Dei. Atque illud etiā, quod sacratissimæ Virgini cū simus obligatissimi, propter filij educationē, qui esset pro nobis Patri in cruce offerendus, gratiam tanto beneficio parem nunquam rependimus. quin etiā sumus ingrati, adeo ut nec ab ea misericordiā petere præ pudore audere deberemus.

Christus. At vero in Christi consideratione, quis possit pro

pro dignitate confundi? aut
quæ hic profunditas confusi-
onis satis esse potest, vbi, quis
considerat Christum, quod v-
nicum habet remedium, atq;
confugium, ita spreuisse, vt
possit ille meritò dicere: *Pro-*
iectus sum à facie oculorum tu-
orum? Eius enim pedum val-
nera, segnities tua, & torpor
influxit: eius latus tua inobe-
dientia aperuit: manus eius
opera tua clavis confixerunt:
tua illi lingua fel propina-
uit: postremo, tua eius caput
superbia spinis cinxit. Atque
vt vno verbo dicam, nihil est
in Christo, quod cum videas
non debeas meritò confundi;
siquidem scriptum est: *Con-*
fun-

*fundantur superbi, quia iniusti
iniquitatem fecerunt in me.*

**SACRATISSIMA
TRINITAS.**

IAm vero quid dicemus de
confusione, quam sanctissi-
mæ Trinitatis cōspect⁹ affert⁹
aut quanta erit corā Deo con-
fusio, si coram dæmone tanta
fuit? Quibus porro oculis au-
debis Patrem æternum aspi-
cere, qui eius vnicum filium
ab illo missum, vt à te dissipa-
tā hereditatem recuperaret,
non solum (vt par erat) non
excepisti? Quam reddes Deo
pro credita tibi hæreditate
rationem? Quid vero pro
his quæ ab eo accepisti & te-
pora-

por
bon
Q
qu
Pot
mir
tur
De
cau
rum
tus
cau
re.
do
tu
uiu
O
ferr
alli

poralibus, & spiritualibus
bonis respondebis?

FILIVS.

Quid porro dices Dei Filio,
qui pro te omnia passus est?
Potest quidem ille meritò ho-
minibus dicere: Confundan-
tur homines, quod cum ego
Deus è coelo in terras eorum
causa descenderim, proq; eo-
rum salute homo fieri digna-
tus sim, nolunt illi tamē mea
causa peccati sordes relinque-
re. Confundere, ô homo, quā-
do prius ego te dilexi, quam
tu me diligeres: prius ipse ser-
uiui tibi, quam mihi seruires.
O dura hominum corda! ô
ferrea pectora! qui cum me
alligatum columnæ videant,
L 6 flagel-

flagellis cæsum, & vulneratū
amore, alligari peccato ma-
lunt, quā mihi adherere, meo
que mundi amorē honori præ-
ponunt: nec intelligunt quam
sæuis à dæmone flagellis cæ-
dantur, peccatorum vinculis
colligati. Dedi ego homini
viscera mea, quibus tanquam
firmissimæ columnæ cōplexu
adhærescat: contemnit illera-
men, eaque sequitur, quæ ip-
sum coram me merito condē-
nent. O hominum ingrati-
tudinem! ô insensatas humanas
mentes! mihi seruiunt bruta,
me arbores atque herbæ lau-
dant, vnus ex omnibus homo
non agnoscit: sed more rabi-
di canis, qui dominum suum
morfu

me
gi
sce
he
tu
ro
An
me
dis
hu
tu
ti
do
de
da
qu
qu
re
ce
no

morſu petit, contra me inſur-
 git, dignus quera terra dehi-
 ſcens abſumat. Confundere, o
 homo, pro quo Agnus manſue-
 tus factus ſum, & leo eſſe fe-
 rox tandem aliquando deſine.
 Amplector ego te charitate, tu
 me cupiditatis flagellis ca-
 dis: cumque ego te pretioſis
 humilitatis margaritis ornẽ,
 tu meo ſuperbiæ ſpinas capi-
 ti infigis. Intelligant aliquan-
 do homines, non arcis inclu-
 denda, ſed in pauperes erogã-
 da bona accepiffe. Cõſiderẽt
 quantopere à me diligentur,
 quos ego, ab ipsis in carce-
 rem coniectus inferni car-
 cere eripiam: quemque illi
 non deſinunt ingratitude

crucifigere, ego charitate in
charitatis viam reduco. Con-
fundere, ô homo, quem cum
aspiciunt Angeli, tum conté-
ptui habent, & decipiunt dæ-
mones, atque in cōspectu meo
condemnant. Confundere, in-
quam, & iudicium meum ti-
me, qui nisi hîc cōfundaris &
peccata tua fleas, magna te ma-
net, & amara confusio. Quem
vero non confundat, quod e-
go Deus & Dominus venato-
ris more perpetuo homines
insequor, ne mihi qui tanti
constiterint forte pereant;
illi vero me tanquam vene-
nosum serpentem semper fu-
giunt; Cur me non timent,
& mea iudicia? Cur non vi-
tam

tam mutant, qui mortis nec
horam, nec diem sciunt?

SPIRITVS SANCTVS.

Quid autem Spiritui san-
cto respondebis, aut quo ipsi
ore loqui audebis, qui ei to-
ties animæ tuæ portas occlu-
seris, eumque à te (vt dæmo-
nem reciperes) impie, atque
impudenter exclusis? Con-
fundimini, ô miseri homines,
quos cum Deus crearit, vt
essetis filij patris vestri qui in
cælis est, digna tamen cælesti
Patre opera vix vnquam facia-
tis. Est in eo infinita mansuetu-
do & benignitas, paratusque
semper est peccata remittere:
vos vero iniquitate pleni, nõ
solum

solum factas vobis iniurias nō
 condonatis, sed his etiam qui
 de vobis nihil male merue-
 rūt, iniuriam facitis. Est in eo
 summa bonitas, qua inimicis
 etiam, dum eos semper con-
 seruat, benēfacit: vos autem
 etiam amicis male facitis. Est
 in illo æterna sapiētia, & pro-
 uidentia admirabilis, qua v-
 niuersum moderatur: in vo-
 bis autem insigne omnia per-
 dendi studium, modo vt soli
 regnare possitis. Sed vos per
 Prophetam Deus ita reprehē-
 dit: *Nunquid habitabitis vos so-
 li in terra?*

Conclusio operis.

Me non materia, sed tem-
 pus deficit: sint itaque satis
 hæc

hæ
 fit
 &
 se
 di
 qu
 ion
 ma
 pa
 fir
 no
 qu
 tur
 coe
 qu
 str
 ad
 sur
 Ac
 cor

hæc sapienti lectori, qui pos-
 sit ex paucis multa colligere,
 & confusionis fructum con-
 sequi; si præsertim assidue, &
 diligenter in his se exercent:
 quod quisque debet eo ma-
 iori studio facere, quod in eo
 maxima spiritalis fructus
 pars posita sit, ut nostram in-
 firmitatem, & miseriam ag-
 noscamus. Quod qui conse-
 quuti sunt, atque huiusmodi
 fundamento iacto ædificare
 coeperunt, possunt illi reli-
 quam partem tuto superex-
 struere: nam qui secus opus
 ædificant, his cum altius opus
 surrexerit, solet corruere.
 Accidit enim, ut orationis
 consolationes, quæ ad virtus
 tes

tes solent conferre, nisi humi-
 litate conseruentur, in falsas,
 fallacesque consolationes eua-
 dant. Ita boni desideria, bona
 quidem sunt: sed si ea nobis ita
 tribuamus, vt non Dei esse be-
 neficia agnoscamus, cum mag-
 nopere fallimur, tum non pos-
 sumus, tam infirmo iacto fun-
 damento, quicquam firmum
 extruere. Quamobrem qui sua
 vult opera esse perfecta, ea &
 confusione incipiat, & conser-
 uet, nec nisi confusione comi-
 tante progredi quoquam au-
 deat. ita fiet, vt qui confusio-
 nem nunquam deserit, a Deo ni-
 quam deseratur: qui cor con-
 tritum & humiliatum nunquam
 despicit, sed cum humilibus li-
 benter

ben
 sur
 qu
 no
 ne
 po
 lit
 est
 dia
 fas
 si e
 fio
 ruc
 glo
 fac
 nisi
 ctur
 tum
 mibi
 dipl

benter conuersatur. Hanc pos-
sumus dicere nuptialem vestē,
qua qui erit indutus, à nuptiis
non excludetur, Hoc est insig-
ne filiorum Dei: hac indui o-
portet qui Christum sequi ve-
lit, quando ipse ea ita indutus
est, vt diceret: *Tota die verecū-
dia mea cōtra me est, & confusio
faciei meae cooperuit me.* Quod
si etiam Christi faciem confu-
sio cooperuit, qui est Angelo-
rum speculum & sanctorum
gloria; cur non ea peccatoris
facies cooperiatur? aut quis
nisi ea indutus in Dei conspe-
ctum venire audeat, cum scrip-
tum sit: *Induantur qui detrabūt
mihi pudore, & operiantur sicut
diplōide confusione sua?* Atten-
de por-

de porro dicentem Dominum.
Super quē requiescet spiritus me-
us . nisi super humilem, & con-
tritum spiritu, & tremementem ser-
mones meos? Quod si iustos e-
tiam induit Deus confusione,
non est quod se putet pecca-
tor sine ea viuere posse: cum
præfertim non solum iusti in
terra, sed etiam in cælo Sancti
veste hac induti sint. Quod vel
ex illis Euangelij verbis intel-
ligi potest, quibus Christum
in die iudicij ita alloquuntur:
*Quando te vidimus esuriens,
& pauius te?* id enim dicunt
tanquam admirati, tam par-
uis operibus, tanta se præmia
meruisse: id quod satis Augu-
stinus indicat, cum sic dicen-
tes in-

tes
ta
pr
hu
qu
qu
fr
re
cu
ge
de
m
A

tes inducit: Domine, cur tantam, & talem nobis gloriam præparasti? Quod si hæc nos humilitas in cælum euehit, æquum est eam hic amplecti, ei-que nos tanquã tabulæ in naufragio credere, neque dubitare futurum, ut ei innixi, periculoso miseræ huius vitæ pelago traiecto, in cælestem tandem aliquando portum Dei misericordia perueniamus. Amen.

FINIS.

MII

1-8

